

AMERIKANSKI SLOVENSKE

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO SLOV. KAT. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

STEV. (No.) 96.

CHICAGO, ILL., SREDA, 18. JUNIJA — WEDNESDAY, JUNE, 18, 1924.

LETNIK XXXIII.

Katoliški shod v New Yorku.

(Poroča Rev. P. Benigen.)
(Nadaljevanje.)

Zato organizacijo naše dišne Jednote pa imamo lep dokaz, kako vzdržati v skupnem taboru: Koliko je onih, kateri so danes katoličanje v pravemu pomenu ker so bili člani te org. ker bi marsikateri drugače ne bil. Človek sam sebi prepuščen tukaj med tolikimi prilikami; med toliko družbami vseh vrst, ni mogoče obstati, pa naj sklepa še tako trdno, da ne postane odpadnik ali brezverec. Izgled vam navedem iz lastnih doživljanj, kako je dober rojak prišel iz dobre kat. družine v Ameriko, potegnen od navdušenih narodnjakov v nasprotni tabor je postal tak, kakor je bila njegova tovarišija, in ko je prišla bolezen, zanjo smrt so ga njegovi sobratje pa tudi pokopali, kakor so verovali. Da si član ni sam ničesar zakrivil; tudi čez cerkev ni zabavljaj; so ga njegovi društveni bratje pokopali "civilno" brez cerkve. Z eno besedo rečeno, dali so mu vse; kar so sami imeli. Tako si lahko razlagamo življenje brez vere. Kaj enakega še Jud ne stori, ali pa kateri drugi verec. Ob smrti ima vsaki človek vsaj toliko ljubezni od svojih prijateljev, da mu dajo to kar njemu spada. Samo od vere odpadli rokaji pa tega iz prepričanja ne store.

In zato pa bodimo danes ponosni na našo dično organizacijo K. S. K. J., da je trdna stala svojih 30 let, in da je spremila vse svoje ude, katerim je bila usoda smrti odločena, lepo z katoliškimi obredi v hladen grob, in da ta naša mati Jednota, ni samo ljubiteljica svojih udov do groba pač pa še daleč čez mejo onkraj groba; kajti dober dobo ostala pod imenom K. S. K. J. se bo molilo in spominjalo vseh njenih umrlih članov in članice za njih večni mir in pokoj. In zato pa smelo vabim in z ponosom kliče mo vse naše verno slovensko ljudstvo, da naj pristopajo pod njeno okrilje, da bo ostala na ta način vedno prva med prvimi!

Sedaj imam še samo eno stvar, katero hočem tukaj izjaviti iz dna srca v prepričanje in zadoščanje onim, kateri so bili prizadeti.

Človek bi ne mogel vrjeti, ali dejstvo je, da se dobi odpadli podli človek, kateri je prišel iz naše mile domovine kot sin Kat. starišev še z vero v srcu, in je tu v obilici kruha pozabil vero in polagoma pričel isto še sramotiti — smešiti. Z vero mislim tudi duhovščino in posebno pa tu navzoče očete Franciškanov. Čitali smo, da so bili mnogokrat napadeni z raznimi grdi mi imeni in priimki tako, da se je človeku stidilo. In to so oni — one, kateri so takorekoč vse svoje življenje obljubili posvetiti za svoj narod za vero in Boga, to so očete Franciškanov in sestre istega Reda. Mi vemo kaj so storili in še store vsaki dan v svoji službi za nas in naše malčke. Mi smo jim hvaležni zato in taki ostanemo. In ker jih nekatere odpadle in propale o-

sebe zaničujejo, jih mi poveljujemo. Ker vas oni zaničujejo. — Mi vas dvigamo in slavimo! Ta množica tukaj vam to danes vrača, s svojo udeležbo. In mi vsi bomo v temu prepričanju tudi ostali. Naj drugi pisarijo in govore kar hočejo proti veri, proti Bogu in naj ga taje: Mi pa bomo vedno klicali, da je in da živi tako dolgo dokler nezatisnemo svojih oči. In za nami bodo drugi katoličanje ponavljali isto, dokler bo vzhajalo solnce, katero je bilo priča, takrat, ko se je za sv. Vero prelivala nedolžna kri na gori Kalvariji! — Se vam zahvaljujoč za pazno poslušanje!

Občinstvo je njegovemu navdušenemu govoru dolgočasno živahno pritrjevalo in z ogorčenjem zrla na one slovenske poturice, ki v svojem liberalnem trobilu zavajajo naš narod po Ameriki.

(Govor Rev. M. J. Goloba, slov. župnik iz Bridgeporta, Conn., katerega je govoril o priliki prvega slovenskega kat. shoda v New Yorku.)

Častita duhovščina, velecejnjeni g. predsednik, slavni zborovalci: — Vesela poročila o krasno vspeh katoliških shodih po drugih naselbinah so vzbudila navdušenje za podoben shod tudi v metropoli ameriški v N. Y. — Ko se je sestabil odbor za prireditev tega shoda nekako pred enim mesecem, so mi vsilili nalogo, spregovoriti o pomenu tega shoda. To nalogo spolniti, stojim danes tukaj pred vami.

Daleč od svoje rodne zemlje smo tukaj v tujini. Radost obide človeka, kadar v tujini sreča posameznega rojaka in čuje iz njegovih ust svoj sladki materni jezik. Koliko večja je naša radost, ko smo se sešli v tako velikem številu, kakor ga nikdo ni pričakoval. Pa ne samo mi se veselimo današnjega dne. Najslavnejši govornik in pisatelj starega Rima Cicero piše v enem svojih del, da bogovi nimajo nikdar večjega veselja, kakor kadar vidijo, da se ljudje zbirajo in edinijo in organizirajo za dobrobit cele človeške družbe. Koliko bolj lahko mi, kot katoličani, rečemo da se Bog sam veseli našega lepega današnjega zborovanja.

Bratje, sestre! Sešli smo se danes tukaj ne da bi bili združeni samski za teh par ur, ko tukaj zborujemo, temveč, da bi obnovili in poglobili vezi ljubezni, katere bi nas veza le in družile stalno v eno celoto, čeravno smo raztreseni in razkropljeni po raznih naselbinah. To storiti ni samo naša pravica, temveč tudi naša dolžnost.

(Dalje prihodnj.)

V Ottawa se kuha "trouble."
Toronto. — Kanadski veterani zaposleni pri državni železnici na jedilnih vozovih, so bili odpušteni, na njih mesto so pa navlekli črnce, ki so sprejeli delo za veliko manjšo plačo. — Vsak si lahko predstavljaja, kam tako početje vodi.

RAZNE VESTI.

— New York. — Populacija Amerike se je v letu 1923. pomnožila za 1,943,000. 1. januarja t. l. je štelo celokupno prebivalstvo Zdr. držav 112,826,000.

— Johnson, Pa. — Zloglasna tajna organizacija Kukulksklanov v Cambrija okraju, 14,000 po številu, je zagrozila, da umori okrajnega pravdnika D. P. Weimerja, a ko bo še katerega od njih organizacije pripeljal pred sodišče, z obtožbo umora. Okrajni pravdnik je pa rekel, da bo nadaljeval z obtožbami, postavnim potom. — Tako golazen, ki se toliko upa bi se moglo zatrei, vodje pa obesiti.

— Mitchell, S. D. — Deset oseb mrtvih, veliko število ranjenih po groznem viharju, kateri je divjal po južni Dakoti. Več sto farmarskih hiš je popolnoma razdejanih in škoda na izgubi goveje živine je velika.

— Milwaukee. — Tri osebe so bile ubite in dve težko ranjene, ko so trije avtomobili trčili skupaj, dve milj od mesta, na križišču Hawley in Janesville cesti.

— Chicago. — Walter Sobzynski, kateri je zelo rad cikal prepovedano pijačo, je šel z nekim prijateljem v svojo garažo 13244 S. Crandon ave. v Chicagi. Ko pa ga gre mati klicati h kosilu, ga najde sedečega v svojem avto — mrtvega. V zadnjem sedežu je bila najdena neka krvava kapa, vzlic temu pa na truplu ni bilo opaziti nasilja.

— New York. — Frank B. Giltreth, star 56 let dobro poznati inženir je na neki telefonski postaji govoril po telefonu s svojo ženo, ko se naenkrat zgrudi mrtev na tla. Vzrok srčna napaka.

— New York. — Robert Brady, star 25 let prodajalec avtomobilov je bil aretiran ker je bil obdolžen, da je ugrabil 4-letnega dečka, sina od Roger Wilsona. Pripoznal je krivdo in pristavil, da je hotel izsiliti od očeta \$10,000. Rekel je, da je bil navzet a fere cikaških morilcev.

— Včeraj smo poročali, da so našli na cesti blizu Edwardsville dve umorjeni trupli v avto. Sedaj imajo pod ključem dve sumljive osebe, na katerih so dobili znake krvavih madežev, katere bodo sedaj kemično preiskali.

— Chicago. — Neki črnce je prišel po noči, da oropa hišo na 8056 Anthony avenue, naletel pa je na smolo, ker je nevedoč si izbral hišo policijskega sarženta Edward Ovensa, kateri se je takoj zbudil ter s službenim revolverjem ustrelil nočnega ptička.

— Manila. — 77 prebivalcev otoka Babuyan, je strah pred zopetnim delovanjem ognjenika, ki je začel metati lavo in jih pregnal od svojih bivališč. Ubežali so na splavih, katere so naredili ameriški gozdarji imenovani Sapp.

— Chicago. — Maks Mautner je prišel s svojo hčerko jutraj v trgovino, bil pa je lepo sprejet od dveh roparjev, ki sta se že par ur mučila nad blagajno, da bi jo odprla. Prišel je ravno prav, da jim je

POLITIČNI GLASOVI.

Novi program neodvisne stranke.

K programu neodvisne stranke za konvencijo, ki se prične 4. julija, na kateri bo nominiran La Follette za predsedniškega kandidata, so dodali novo točko vabljlive vsebine, ki se glasi:

"Mednarodna akcija proti vojni. — Proti prisiljenemu vojaškemu vežbanju. — Izključitev vojnih dobičkarjev na način, da vlada sama izdela vse svoje orožje. — Redukcija sedanjih stroškov za vojaštvo in mornarico. — Druge točke, ki je tudi dodana k originalnemu programu platforme neodvisne stranke se glasi, da se ustanovi vladna tržna korporacija, ki bi vstvarila direktno zvezo med producentom in konzumentom. Za nominacijo podpredsednika tretje stranke je imenovanih več kandidatov, pristašev republikanske, kakor tudi demokratske stranke. — Konvenciji bo predsedoval William H. Johnson iz Washingtona, predsednik mednarodne zveze strojnikov.

HERRIOT MINISTRSKI PREDSEDNIK FRANCIJE
Kabinet je formiran.

Edouard Herriot, radikalni socialist in vodja leve, kateri je prisilil Milleranda da je odstopil, je prevzel mesto ministrskega predsednika in sestavil kabinet. — Herriot je bil v konferenci pri predsedniku republike Doumergue, kjer je izjavil, da pojde v London, posvetovati se z ministrskim predsednikom. Ramsay McDonalodom. — Herriot dela priprave za pripoznanje ruske sovjetske vlade.

"Bill" Brennan znani bokser ustreljen.

New York. — William Brennan znani, heavyweight bokser je mrtev. "Bill" je bil lastnik kabareta, bil je v pogovoru s prijatelji, ko pride k njemu neki Hughes ter ga pozove naj gre malo venkaj. Takoj na to so se slišali strelji. Sestra Brennan gre gledati kaj se je zgodilo in vidi brata mrtvega in pet moških, ki so bežali proč. Hughesa, ki je morilec je sestra zgrabila, on jo pa vrže od sebe in hoče odbežati, ko ravno pridrvi policaj v roke, katerega pa morilec pobije do nezavesti in uteče, kmalo nato je pa bil prijet in oddan roki pravice. Hughes je bil že preje večkrat kaznovan.

Kraljica banditov v Jugoslaviji aretirana.

Belgrad. — Jugoslovanska deklica banditka je bila poleg svojih, kakih pol ducata banditov, aretirana. Deklica, katera ima ime "ta židana" je ravno tako hrabra in drzna, kakor so njeni pajdaši. Ta židana se ji zato pravi, ker je vedno zelo lepo in skrbno oblačena, ko so jo aretirali, je bila vsa v svili. Za njeno ime se ne ve in tudi njeni pajdaši ga nočejo izdati.

prihranil nadaljno naporno delo, odprl lepo s ključem blagajno in izročil roparjem \$3,268.

Iz Jugoslavije.

PAŠIČEVA OSTAVKA. PO SKUSI ZA SESTAV POSLOVNE VLADE. PAŠIČ ZOPET NA POVRŠJU. DVOLIČNA VLOGA KRONE. GROŽNJE OPOZICIONALNEGA BLOKA.

(Poroča Dr. Fr. Tr.)

Mlada Jugoslavija preživlja v letošnjem letu izredno hude notranje boje. Dočim skušajo njene sosedne gospodarsko okrepiti in dvigniti se, pretresajo našo mlado državo neprestane vladne krize, ena hujše od druge. Na dnevnem redu so vladne ostavke, sestav novih vlad in zopetne demisije.

S prihodom Radičevih poslancev v Belgrad je namreč prišla vlada v manjšino in zato obstoja vsa notranja politična kriza v tem, kako vpostaviti v narodni skupščini ravnovesje in sestaviti vlado, ki bi res delala v blagor države in ljudstva.

V zadnjem pismu, objavljenem na tem mestu z dne 29. aprila t. l., sem izrekel slutnjo, da se nova Pašič-Pribičevićeva koalicija najbrž ne bo mogla dolgo držati na vladnem krmilu. Moja napoved se je uresničila prej, kakor se je splošno mislilo. Takozvani Pašičev nacionalni blok je namreč dne 12. aprila, to je že po treh tednih klavernega življenja demisijoniral. S ponovno Pašičevo demisijo pa je dosegla vladna kriza višek. Na bojnem polju sta se slednjič imela pomeriti dva številno skoro enako močna nasprotnika: na eni strani Slovenci, Hrvatje, Bošnjaki in Davidavičevi Srbi, ali opozicionalni blok, na drugi strani pa Pašič-Pribičevićev nacionalni blok. Od strani pa so opazovali razvoj boja Nemci, turški džemijet in še nekateri nevtalci.

Očiten boj med obema blokoma je nastal vsled različnega pojmovanja ustavnega vprašanja in smernice notranje politike. Pašič-Pribičevićeva skupina zahteva strogo izvedbo vidovdanske ustave in parcelacijo države v oblasti, ali z drugo besedo centralizem in s tem srbsko nadvlado. Opozicionalni blok je načelno za revizijo ustave, ki naj bi odstranila vladno korupcijo in nasilje ter tako pripravila pot do mirnega sporazuma med Slovenci, Hrvati in Srbi

Nepričakovani Pašičev od stop so različno tolmačili: Demokratsko časopisje je označilo ta dogodek kot posledico nesporazumljenja med kraljem in Pašičem, češ, da je Pašič kralja o parlamentarnem položaju večkrat napačno informiral. Radikalom priznani listi pa so vedeli povedati, da je Pašič že pri snovanju zadnje vlade zastopal stališče, da morejo edino nove volitve srečno rešiti sedanjo vladno krizo. Zato je hotel prepričati krono, da je nujno potreben razpust narodne skupščine in razpis novih volitev.

Tako je bila v prvem stadiju razvojne krize skoro edino volivna vlada v razgovoru. Za nove volitve so bili Pašičevi radikali in Radič. Prvi bi se skušali rešiti ob novih volitvah s podkupovanjem in nasiljem, drugi pa kot pravi

ljudski demagog z novim razvnetjem ljudskih strasti. Zato je začel Radič v inozemskih listih iznova poudarjati, da bo Hrvatska odgovorila na srbsko diktaturo s tem, da ne bo hotela plačevati davkov, da se ne bo odzivala vojni dolžnosti in da bo bojkotirala upravne urade.

Odločiti je imela krona. Kralj Aleksander ni bil že od početka krize sem za volivno vlado, marveč je delal na to — vsaj tako se je izprva splošno mislilo, zatrjevalo in tudi javno pisalo — da bi razne parlamentarne skupine popustile od svojih strankarskih zahtev in volivnih spekulacij in se počasi zblížale na osnovo pozitivnega državnega dela. Krona je bila — so rekli — za koalicijsko vlado, ki bi štela v ugodnem slučaju preko 200 poslancev, kar bi bila zadostna večina za močan, posloven parlament. Koalicijska vlada bi dobila ugled na znotraj in na zunaj. Presekala bi namah razliko med Srbijo in Prečani (državljeni tostran Save) in tako preprečila pogubonosne plemenske in krajevne spopade. Ustvarila bi podlago za miren razvoj političnega življenja, da bi vsakoljetne nove volitve ne razburjale po nepotrebnem državljanov.

Zaradi katoliških in pravoslavniških velikonočnih praznikov se je začela razpletati kriza šele 6. maja. Tega dne je poveril kralj sestavo nove vlade Pašiču. Ta je pa še isti dan vrnil mandat z utemeljitvijo, da je v sedanjem parlamentu poslovna vlada nemogoča in da je na vsak način treba iti v volitve. Kralj je zavrnil ta nasvet, češ, da bo poskusil še kako drugo kombinacijo in se posvetoval z načelniki drugih parlamentarnih skupin. Štiri dni pozneje je prejel mandat minister

(Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, itd.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega dobitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah se bile včeraj sledeče:

Skupno s poštino:	
500 — Din.	\$ 6.70
1,000 — Din.	\$ 13.05
2,500 — Din.	\$ 32.50
5,000 — Din.	\$ 64.50
10,000 — Din.	\$ 128.00
100 — Lir.	\$ 5.10
200 — Lir.	\$ 9.85
500 — Lir.	\$ 23.75
1,000 — Lir.	\$ 46.25

Pri pošiljtvah nad 10,000 Din. in nad 2,000 Lir poseben popust.
Ker se cena denarja častokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutne nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljatve na lažjejo po cenah onega dne, ko mi sprejememo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOLAVNO.
Vse pošiljatve nazložite na—**SLOVENSKO BANKO ZAKRAJSEK & ČEBARK**
78-80 AVE., NEW YORK CITY.

AMERIKANSKI SLOVENE EDINOST

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914. Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

Edinost Publishing Company 1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill. Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application. Table with columns for publication type and rates.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Forest City in okolica.

Kakor na druge naselbine, tako je prišla sedaj vrsta tudi na Tebe slovenski Forest City, da se v Tvoji sredi dvigne krepko kampanjo za katoliški list "Amerikanski Slovenec in Edinost."

Ko boste čitali dragi Forestcitčani te vrstice, bo gotovo že med Vami agitiral naš za dobro stvar navdušeni potovalni zastopnik Mr. Leo Mladič. On bo vodil z našimi navdušenimi tamošnjimi prijatelji veliko kampanjo za katoliški list "Amerikanski Slovenec in Edinost."

Vsak nov naročnik na "Amerikanskega Slovenca in Edinost" pomeni nov kamen, ki se ga položi na obrambeni zid naše vere in našega prepričanja. Skoro vse naselbine po državi Penna. so pozidale te dni precej visoko ta obrambeni zid. Forest City, kako visoko ga boš pozidal Ti?!

Denver, Colo.

Dne 8. junija zvečer sem šel radoveden v dvorano slovenskih društev k igri, katero so vprizorili otroci naše fare. Ko sem prišel notri je bila dvorana že polna, mnogo jih je stalo, ker so dospeli prepozno, da bi dobili sedeže; imel sem srečo, da sem dobil prostor bolj odspredaj in tako imel priliko opazovati mladino, ki je prvokrat v zgodovini slovenske naselbine nastopila na odru. Poprej, ko se je začela igra je prišlo pred kulise Miss M. Prijatu in zapela z globokim čustvom dve pesmi. Njen glas je čist, izgovorjava besedi popolna, napravila je na navzoče lep vtis, ki se je izrazil z burnim ploskanjem. Nato se je dvignil zastor in videl sem lepo in okusno opremljen oder, okrašen s cveticami in grmičevjem. Na njem je bila Cecilia Kovach, mlada deklica, ki je pomotala pred hišo in tožila o svoji usodi ker nemore brezskrbno živeti kot gozdne vile, o katerih je že toliko slišala. Nato se vleža, zaspi in sanja, kako pride k njej vila, jo popelje h kraljici, in tam doživi mnogo čudovitih reči, dokler si ne želi zopet k očetu in materi. Ceciliji Kovach se ni poznalo, da je prvič na odru; izražala je imenitno veselje in žalost, igrala je svojo vlogo naravno in neprisiljeno in napravila na vse lep vtis. Za težko vlogo kraljice se je posrežilo dobiti Mayne Prijatu, ki je kot nalašč za njo ustvarjena. Njena postava, glas in obnašanje — vse to ima ona kot bi bila prava kraljica. Kraljčina svetovalka — Agnes Arko — se je obnašala resno in dostojanstveno kot se spodobi za osebo, ki daje nasvete. Tudi ta je izborna pogodila svojo vlogo. Ko je prišel na oder Edward Bizjak v vlogi porednega, navihanega dečka, se je vsak odkritosrčno nasmejal. Ima v sebi pravo igralsko zmožnost. Ti so imeli glavne vloge.

Pomagalo jim je mnogo deklic in fantov, ki so izvršili svoje naloge na odlični način. Med deklicami so bile: — Lillian Horvat, Rosie Sestrich, Katie Magan, Clara Kalcevic, Helen Jackson, Sophie Andolsek, Annie Sestrich, Agnes Holland, Lucy Korsich, Amalia Levstik, Lillian Andolsek, Katie Merše, Mary Kovach, Angeline Andolsek, Mary Perme, Helen Tanko, Mary Canjar in Mary Mohar. Med fantje: — George Krasovec, Fr. Canjar, Joseph Horvat, Rudolf Evanetich, John Absetz, Joseph Perme, John Prijatelj in Leonard Videtich. Pred dejanji so jako lejo pele: Anna Levstik, Alice Mohar, Katherine Horvat, Frances Kumer, Mary Berce, Rose Korsich,

Josephine Tanko, Agnes Krapes, Mary Arko, Josephine Perko, Josephine Klun, Bertha Kumar, Helen Kukovich in Agnes Arko. — Prijetno iznenadenje ste vzbudili s svojim nastopom dve mladi šestletni gosposdični: Helene Kovach in Helen Miroslavich. Prva je bila oblečena kot majhen fantek in druga je izgledala ljubko s parazolom. Zapelali ste šaljivo pesem in bile pozvani z burnim ploskanjem večkrat nazaj na oder. Če ne bi bilo nič drugega igranega, bi že to bilo vredno iti pogledati. Užitek igre je bil posvečen vsled izbornega orkestra, ki je sestavljen iz domačih moči.

Za ta zabaven večer se imamo zahvaliti Miss Annie Peketz, ki je imela vse v rokah in otroke naučila tako mojstersko peti in igrati. Pomagale so ji: Miss Elsie Absetz, Frances Erjavec in Mrs. Kovach. Te so tudi sešile obleke, napravile cvetlice in druge reči. Tudi John Peketz in Matt Absetz so marsikaj napravili kar se je rabilo na odru. Upati je, da nas bodo otroci zopet kmalu razveselili s kako prireditvijo.

Dne 9. junija se je poročila Agnes Papež s Philip Grommet. Novoporočenem obilo sreče. Sliži se, da bo dne 23. junija poroka med Mary Turk in John Trontel. Zenin je doma iz Puebla.

Poročevalec.

Collinwood, Ohio.

Tra, tra, tra la la la la, tako namreč se bo igralo na dan 22. junija na pikniku naše mladinske godbe v Collinwoodu. Tako so vsaj povedali naši mladi godbeniki, katerih se nihče ni dovsil svojega 15-teta rojstnega leta. Kako lepo je videti naše mlade godbenike, ko ponosno korakajo pod nadzorstvom svojega učitelja. Res starejšemu človeku zaigra srce, da bi poskočil, kakor le kedaj v mladih letih. Tudi naše mamiče radi opazujejo svoje malčke v takih vrstah, za to smo prepričani, da ne bodo zapustile svojega zaroda v prid našemu razvoju. — Vse naj hiti na dan piknika v prosto naravo. Užitka in razvedrila pravijo naši malčki bode dovolj, za staro in mlado. Od strani se tudi sliži, da bo plešišče gladko obrito z — metlo. Staro in mlado vsi na plan — ker to bo naših malih dan. Na svidenje 22. junija na pikniku! Pozdrav vsem rojakom širom Amerike.

Frank Matinek.

St. Joseph Valley, Wash.

Nikdar še nisem videla nobenega dopisa iz naše nasel-

bine v listu Edinosti, ali kakor je sedaj Amer. Slov. in Edinost; — zato sem se jaz namenila nekoliko poročati. — Najprvo moram priznati, da sem z Vašim listom prav zadovoljna in želim, da bi ga v nobeni slovensko-katoliški hiši ne manjkalo, ker je res dober katoliški list. — Na društvnem polju smo tukaj tako bolj srednji. Društvo Imena Jezusovega ima precej članov, kako lepo bi bilo, da bi še več jih pristopilo pod zastavo tega dr. ki je staro že dve leti. Ponosni smo pa tudi na naše žensko altarno društvo, pri katerem so skoro vse Slovenke naše naselbine.

Naša slovenska naselbina se nahaja 2 milje od mesta Valley ter obstoji že kakih 35 let. Kakor povsodi tako tudi tukaj je naš pobožni slovenski narod, ko se je naselil, preskrbel za hram božji. Tako imamo tukaj cerkev, ki obstoji že 20 let. Želimo si le, da bi bili tako srečni, da bi dobili še slovenskega duhovna. — Prvega maja je umrla v naši naselbini žena Mr. Andreja Keršinarja ter mu zapustila malega sinčka, stara 22 mesecev in hčerko 5 mesecev staro. Doma je bila iz Sp. Pirnič pri Medvodah, stara 30 let. V Ameriki je bila še le tri leta. Njeno deklško ime je bilo Marija Ovičaj. — Lahka naj ji bo ameriška gruda. — Letošnja letina se nam obeta, da bo prav slaba, naga je bilo malo, sedaj pa tudi skoro nič dežja, tako da se moremo nadejati draginje. Da bi vsaj ljubi Bog dal potrebnega dežja, da bi vsaj jesenski pridelki obrodili.

Pozdrav na vse rojake in rojakinje širom Amerike.

Mrs. Mary Swan.

Forest City, Pa.

Dne 6. junija je bil sklep šolskega leta na tukajšni City High School. Šolska dvorana je bila nabita tako polno, da se jih je več moralo vrniti, ker niso dobili prostora za v dvorano. Med odlikovanimi je tudi več slovenskih fantov in deklet, ki so izdelali nekateri zadnji izpit in nekateri razredne. Župnik tukajšne katoliške cerkve sv. Neže Rev. Father M. F. Manley je te dni obhajal na jako slovesen način svojo srebrno mašo 25-letnico mašništva. Slavnosti se je udeležilo več bližnjih duhovnikov, med njimi je bil tudi naš slovenski g. župnik Father Jevnik. Ob tej priliki so njegovi dobri farani nabrali lepo svoto, katero je podaril častitemu slavljenju Dr. B. E. Costello v čeku za \$2055.00. Obenem so mu kupili in podarili za spomin krasen "radio set," ki je stal \$300.00. Vse to kaže, da ga farani ljubijo in da so mu hvaležni za ves trud, ki ga vrši za svoje farane. V ponedeljek 9. junija sta stopila v zakonski stan Mr. Anton Bistan in Mary Trele, katere je poročil domači g. župnik Rev. Father Jevnik.

Coolidge je nominiran in tem je prvo dejanje republikanske igre odigrano. Delegati so volili in ustregli oni gospodi, ki diktira industriji in vsemu dolarskemu pokretu te dežele.

Delavske razmere so slabe, ali kakor pravi Amerikanec "slack." Da je temu tako je kriva politika raznih strank. Magnati na Wall streetu so zadrignili svoje mošnje, ker ne vedo, kako bodo izpadle volitve v jeseni. Na drugi strani so pa to sredstva, katerih se dolarski gospodje republikanci vedno poslužujejo pred volitvami. S slabimi časi pripravijo marsikoga, da voli za nje, ker mu obljublja boljše čase po volitvah. Navadno pa ostanejo vedno samo pri obljubah.

V Ljubljani je srbska vlada razpustila mestno občinsko vlado, tako je zadnji teden poročala čičaška Daily News. Neki komunist je bil napadel neke liberalce in posledica je bila razpust mestne vlade. Dalje pravi poročilo, da je 69 Radičevih poslancev izključenih iz parlamenta, ker se je njihov vodja Radič udeležil konference ruske seljaške stranke v Moskvi. V Jugoslaviji mora biti vedno razburjenje. Če Čaruga ne "šuta" — razbija Pašič v parlamentu, in če v Beogradu ne najde dlake v jajcu, najde jo v Ljubljani.

Saksarjev hlapčon, katerega so na kat. shodu umili brez "žajfe" in ki zatem od jeze ni mogel priti do sape cele tri tedne, je zopet začel gobezdati po starem receptu. Vse rajši, samo hvaljen od take zapite šalobarde kot je Trček pa ne bi hotel nikdar biti!

Tetko Prosveto, še vedno trpinči hud dušljiv kašelj. Njen "hausarcat" K(i) T(eta) B(ita) ji daje razna zdravila, ki pa revico le še bolj duši. Zadnjo bolezen si je revala nakopala, ker jo je združitve "Amerikanskega Slovenca" z listom "Edinost" prevedel "razveselila." Njena bolezen je posebne vrste, kadar jo napade, se najprvo smeje, nazadnje pa joka. Kaj hočemo, težko je res in do kraja neprijetno, če koga tlačí slična nadežna kronična bolezen.

Novemu paru želimo obilo sreče in božjega blagoslova v novem stanu!

Miss Barbara Pučnik se je te dni vrnila domov na počitnice. Bila je kot dijakinja na Temple University v Philadelphiu.

Istotako je dospela domov na poletne počitnice Miss Alice Muhič, ki se je nahajala v West Chester Normal School.

Poročevalec.

Oj, Triglav moj dom...

(Potopisna črtica. Dr. Fr. Tr.)

(Dalje.)

"Poglejte, ta-le moja hčerka Marica, komaj 16 let je stara, pa ima že kal bolezn v sebi. Na zunaj se ji ne pozna — (in res je bila zalitih lic, toda bleda kot razcvetajoči se popek bele lilije) — a roke so ji vedno mrzle in če le prime za delo, je vse potna. Kaj mislite vi, g. doktor, o njeni bolezni?"

Tone in Gregorec sta jo ubrala urnih korakov na cesto, da bi ne počila v smeh, meni pa se je godilo tako kakor našemu učenemu prirodoslovcu Erjavcu, ki je bil nekoč padel med same trgovce. Ko so mu le-ti pokazali vejico

neke rastline in jim je on pravilno povedal njeno ime in obenem še razložil, za katere bolezni je posebno dobra, so vsi hkrati planili nanj, češ: "Gospod doktor, moje dete ima grižo, moja punčko lomi krč, mene po ušesih trga — katera biljka pomaga zoper to?"

V trdni veri, da sem zdravnik, mi jame tudi bledolična gospa naštevati svoje notranje težave: kako je že hodila po raznih letovišcih, kako je že iskala zaželjenega zdravja ob sinji Adriji in kako so ji končno zdravniki nasvetovali sveži bohinjski zrak. Komaj pa jo prekine lahek

kašelj, se že na pragu oglasi hišni oče, da se pri njem večkrat oglašča revmatizem protin, naduha, da je že poskusil tudi zdravilne kroglice, da pa vse ...

Iz tega mučnega položaja me je rešil Tone. Ko zaslišim njegov ponovni klic: "Doktor, naprej!" sem dal, že odhajajoč, nekaj splošno veljavnih zdravniških navodil z zastrditvijo, da se bodo preje ali pozneje pokazali tudi učinki.

Popoldne nam je postal potem komičnem dogodku tako prijeten in kratak, da nismo občutili ne vročine in utrujenosti, ko smo okrog 9. ure zvečer zagledali Vodnikovo kočo na Velem polju.

Večerno nebo je bilo še dokaj čisto in jasno, le na zapadni strani je bilo videti nekaj neznatnih oblakov. Triglav, ponekod odet z mladim

snegom — tri dni prej je bil namreč sneg pobelil vrhove — in sosednji velikani so se žarili v blede mesečini. Aleksandrova kočica v razorana kamernita povojča so se zdelo tako blizu, da bi jih le z nekaj koraki dosegel.

Zavriskal sem na vse grlo. "Zdaj pa še zapojmo — V domači popevki črni zvon! Tone, intoniraj! V domači popevki bomo najlepše izrazili svoja čustva in občudovanje in tako napravili skupno poklon očetu Triglavu."

Ob vstopu v Vodnikovo kočico smo še imeli namen, samo nekoliko odpočiti se in še isto noč doseči kočico in kapele Matere Božje na Kredarici. Toda v hipu se nebo zavije v temne oblake — prvim debelim kapljam sledi močan vihar in vsuje se ploha. Ok-

na in vrata sklepečejo, naša trojica pa v miru povzije čaj in mleko, ki ga je v naglici pripravila oskrbnica — Minca iz Srednje Vasi. Lesena planinska kočica je namreč pritrjena s štirimi železnimi vrvmi, ki leto in dan kljubujejo nevihti in viharjem.

V koči smo naleteli na dva hribolazca, ki sta bila nekoliko pred nami tja dospela. Gospodična, srednjih let in ne najbolj prikupljive zunanosti, je prebirala "Planinski Vestnik" in se kratkočasilja z dovtipi iz "Kikiriki," gospod pa je z vidnim zadovoljstvom pušil trabuko. Po prvem, kratkem medsebojnem pozdravu smo klamo začeli obnavljati bolj in manj važne doživljanje preteklega dneva; pri kapljici rdečega cvička smo celo postali turistikovo zaupljivi.

V prijetni družbi smo skoro pozabili, da smo 1800 nad morjem. Šele ko nas je kuka-vorica na stenski uri opozorila, da se skoro posloviti stari in napoči novi dan, smo zlezli v podstrešje.

(Dalje sledi.)

POPRAVEK.

V štev. 77 našega lista se je po pomoti izpustilo v dopisu iz Indianapolis, Ind. ime Mr. Frank Urainarja, kateremu se je Mr. Mladič naš potovalni zastopnik tudi iskreno zahvalil za pomoč in gostoljubnost o priliki njegovega bivanja v naselbini. To naj služi v blagohotni popravek.

Praviš, da si katoličan, in da ti je vera sveta; če je to res, potem priporočaj in širi katoliško časopisje, ki se za sv. vero bori.

Socialna Razmotrivanja

Dr. A. Gosar:
ZA KRŠČANSKI SOCIALIZEM.

I.
Ali je krščanski socializem sploh potreben?

"Izraz krščanski socializem je odveč... Socializma ne potrebujemo nobenega, pač pa praktičnega, živega, vzglednega in popolnega krščanstva." (Glasnik XIX., stran 121.)

Popolnoma prav! Uresničimo krščanstvo, uveljavimo v praktičnem življenju njegova načela, pa ne bo ne socialnega vprašanja in ne socializma. V zgodovini, in sicer v "temnem" srednjem veku, imamo celo vzgled, ki nam to potrjuje.

Tekom stoletij je krščanstvo izvršilo težko, naravnost neverjetno nalogo. Preobrazilo je stari, v socialnem pogledu tako silno razvrzani svet, strlo je staro pagansko suženjstvo, ter dalo človeku in njegovemu delu moralno vrednost in njegov pravični socialni pomen. Prav tedaj, ko je srednjeveški fevdalni sistem (v 12. in 13. stoletju) dosegel svoj višek, je vladalo v krščanskih deželah splošno blagostanje in zadovoljstvo. Socialno vprašanje je bilo v tej dobi "socialno politično-inkarniranega (vtelesenega) krščanstva". — kakor jo imenuje Vogelsang — rešeno, kot nikdar prej in nikdar kasneje.

Toda prišel je, kakor vedno v človeški zgodovini, preobrat. Krščanstvo so pričele razjedati notranje krize. Na mesto njegove životvorne sile so se očitovali v javnem, družabnem življenju je bolj njegovi izrodki. In zopet se je pričelo izkoriščanje in izmogavanje, zopet so se vrstili pulti in vstaje, skratka, socialno vprašanje stopilo je znova na dnevni red. — Upravičeni smo torej reči: zares praktičnega, živega, vzglednega in popolnega krščanstva nam dajte, pa ne bo potreba nobenega socializma.

Krščanstvo ne vprašuje niti najmanj, kakšen družabni red vlada v svetu. Njemu je popolnoma vseeno, ali obstaja fevdalizem ali morda celo hovska stanovska organizacija. Ono se ne meni, ne za individualizem, oziroma liberalizem, ne za kolektivizem, od nosno komunizem. Njemu je tudi socializem postranska, nebitvena stvar. Krščanstvo si ne dela težav niti iz suženjstva. Apostol Pavel pošilja sužnja Onezima nazaj k njegovemu gospodarju, katerega mu je bil ubežal. Krščanstvo je vzvišeno nad sleherni dru-

žabni red, ono ima samo v sebi dovolj moči, da premaga vse njegove ostrine in krivičnosti. Treba je samo, da resnično gospoduje v človeških srcih, da ni samo na jeziku in v besedi, marveč da je prav tako živo in ognjevito tudi v dejanju.

Toda moderni svet je ponajveč tako reven in tako ubog na pravem krščanstvu, da le slabo in površno izpolnjuje njegove zapovedi. O krščanski ljubezni do bližnjega skoro ni več govora. Zadolvoljni in veseli možamo biti, če so ljudje pripravljene stori, kar jim nalaga krščanska pravičnost. Še za njene zahteve, četudi so popolnoma jasne, se pogosto niti ne zmejnjo, marveč gredo preko njih brezobzirno in ravnodušno svojo krivično pot.

Še slabše je seveda, kadar krivica, ki se godi bližnjemu, ni takoj na prvi pogled očita, marveč je treba posamezne, neposredno v praktično življenje segajoče socialne dolžnosti šele poiskati in razjasniti. Tu se zdi danes takorekoko samo po sebi razumljivo, ako se nihče ne potruji, da bi, celo sebi v škodo, vestno in natančno premislil in doglal, kaj je dolžan svojemu bližnjemu dati in storiti. Vsakdo mu prepusti, da si sam poišče svojo pravico, da sam zahteva in če treba tudi izvaja, kar misli, da mu gre.

Čimbolj pa narašča splošna kultura, čimbolj napreduje ter se razvija gospodarsko življenje, tembolj mnogovrstni in zapleteni postajajo socialni odnosi med poedinci, kakor tudi med celimi stano vi in sloji. Moderni delavec ali uslužbenec ne dela več svojemu delodajalcu za njegove osebne potrebe, marveč nalaga svojo delovno silo v njegovo podjetje, katero je vpleteno v mehanizmu celokupnega družabnega (narodnega) gospodarstva.

Posledica tega je ta, da pravice delodajalca nasproti njegovemu delodajalcu niso več tako očitne in da en sam podjetnik — tudi če bi hotel — največkrat dejansko ne more dati svojim delavcem in uslužbencem vsega, kar jim gre, ako ne storijo tega istovčasno tudi njegovi konkurenti. Dokler bo le nekaj večjih podjetij, stremilo samo za čim večjim dobičkom, ne me neč se za meje, ki jih jim stavi pri tem krščanska pravičnost, toliko časa bodo moralni njuno tudi vsi drugi podjetniki dotične stroke več ali manj podobno ravnati, ako se bodo hoteli izogniti nevarnosti, da propadejo.

ŠIRITE LIST EDINOST!

Jim Murray bivši politični vodja — bandit.

Chicago. — Jim Murray bivši politični vodja in partner Joe Stensona s kateremu tvorita pivovarniški sindikat je že dva dni bil v zaporu, pod drugim imenom, predno je zvedela javnost. Sedaj se je zvedelo, da je Murray bil vodja tiste bande, ko so v četrtek 12. junija napadli vlak v Rondout, Ill. ter si prisvojili \$3,000,000. Oblasti upajo, da se bo dobil velik del ukradenega denarja nazaj. Sedem soudeležnikov pri ropu imajo sedaj na varnem, trije so pa še nekje, pač pa ve oblast za njih imena, tako da jim tudi ne bo mogoče dolgo se skrivati. — Jim Murray je obogatel skozi prohibicijo.

Dva zdravnikova pripoznala morilca Franka kot abnormalna.

Chicago. — Dva zdravnikova pripoznala Leopolda in Loeba morilca Robert Franka, kot nenormalna in ne moreta biti obešena. Zdravnika izjavljata, da sklepata da Leopold nad katerim leži največja krivda ni normalen, ker on je umoril le za to, da vidi kako se človek počuti, kadar stori umor. — Kedo je bedast, Leopold ali zdravnik?

Za 35,000 dolarjev draguljev oročan.

Chicago. — Abe Gusman iz 3423 Flournoy ceste je naznanil policiji, da sta ga na cesti ustavila dva bandita ter mu pobrala zlatnine v vrednosti \$35,000. Rekel je da sta ga prisilila s svojim avtomobilom, da je mogel zavoziti do kraja ceste, nakar mu eden pomoli mrzlo cev pod nos,

DRUŠTVO SV. VIDA
štev. 25, K. S. K. J.

Pres. Anton Strniša 1001 E. 72 Place.
Pod Pres. Jos. Žulič.
Tajnik, Anthony J. Fortuna 1093 E. 64 St.
Zapisnikar, Jos. Ponikvar.
Blagajnik, John Mele.
Nadzorniki: Jos. Ogrin, John Viderov, Jos. Germ.
Zastavonoša, Joe Baznik.
Vratar, Jacob Korencan.
Bolniški obiskovalec, Joseph Ogrin 1051 Addison Rd.
Zdravnika, Dr. J. M. Seliškar in Dr. M. J. Oman.
Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani. Assessment se pobira na seji samo od 10. dopoldne do 4. ure popoldne. V društvo se sprejmejo člani (ice) od 16. do 55. leta.
Zavarujete se lahko za 20-letno zavarovalnino ali pa za do smrtno zavarovalnino in sicer za \$250, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000 posmrtnine. V društvo se sprejmejo tudi otroci od 1. do 1. leta.
Za bolniško podporo pa \$7.00 in \$14.00 tedenske bolniške podpore, v slučaju bolezni, bolnik naj se naznani pri tajniku samo, da dobi zdravniški list in karto in naj se ravnja po Jednotnih pravilih stran 102 do 109.

drugi ga okrade, nato se pa lepo poslovita. Ta dva sta namreč dobro vedela zakaj se gre, ker Gusman je trgovec z zlatino na debelo.

Italija in Jugoslavija se ne bodo vmešavale v Albansko politiko.

Iz Beograda posnemamo poročilo, da sta se Jugoslavija in Italija zavezale, da se ne bodo vmešavale v politiko Albanije, tako da se Albanija lahko sama razvije v neodvisno državo. Obe države stimate konflikt Albanije; kot albansko notranjo zadevo Well to je vse prav, kaj bi se brigale te dve države za Albanijo, saj imajo same s sabo dosti opravila, ali temu pa ni tako, z Italijanom ne drži nobena pogodba, tako tudi ta ne; ker faktično so jo že prekršili s tem, da so podpirali upornike, kar se zna iz zanesljivega vira.

Nasprotniki naše vere odobrujejo katoliško delo.

Baton Rouge, La. — Predsednik poslanske zbornice iz Louisiane, J. Stuart Douglas, kateri je ponosni član zloglasnih kukluksklanov je pred kratkem padel in si zlomil ramo. Prepeljali so ga v sanatorij naše Gospe, (Our Lady, Lake Sanitarium,) katerega vodijo častite sestre sv. Frančiška. — Ko je zopet ozdravljen se je podal k svojemu poslu je podal sledečo izjavo: "Sprejet sem bil kot tujec, odšel sem pa kot dober prijatelj."

DR. SV. MARIJE MAGDALENE,
štev. 162, K. S. K. J.
CLEVELAND, OHIO.

Predsednica, Helena Mally
277 Norwood Rd.
Podpredsednica, Johanna Pelan.

Tajnica, Josephine Menart
1105 E. 63. St.
Zapisnikarica, Rose Hrovat.
Blagajničarka, Frances Debevec 60'2 Glass Ave.
Zdravnika, Dr. J. Seliškar in dr. M. Oman.
Seja se vrši vsaki prvi ponedeljek v mesecu v stari šoli sv. Vida. Asement se tudi pobira vsakega 18. in 19. v mesecu od 7. do 8. ure zvečer na domu.

DR. J. V. ŽUPNIK
Zobozdravnik
6131 St. Clair Ave.
CLEVELAND, OHIO.
Urad nad banko v Knausovi hiši. Sem že 9 let v tej stroki.
Phone:
Randolph 7416
Princeton 2402 R.

telj. Čast mi je sporočiti, da sestre delajo plemenito delo; žal manjka mi besedi, da bi se mogel zadosti pohvalno izraziti, tako kakor zaslužijo, ker one v resnici delajo po izreku: "Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe." Čestitam ljudem v Baton Rouge, da imajo tako imeniten zavod.

Smola avtomobilskega tatu.

Thomas Hussy, star 21 let, 7321 Champain ave. Chicago, je ukradel avto, ter lepo odidirja proti restavraciji na 79. in Halsted cesti, ter vstopi, da se malo pokrepča. Ko pa se zopet hoče odpeljati, se mu kara ni hotela premakniti, zato je stopil iz avtoja, da bi ga navil, med tem se pa avto sam zarona in zbije Tomaža po tleh, da takoj pade v nezavest. — Ko se pa zbudi, začudeno gleda krog sebe. Bil je namreč že v hiši pokore, nato pa detektiv, ki ga je stražil mirno reče: "Nič se ne boj si že na varnem."

Pozor Evelethčani!

V naši trgovini si lahko kupite karkoli potrebujete za obuti za celo družino. Imamo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev, za može, dečke, deklice in otroke. Naše blago je prvovrstno. Dobra in točna postrežba ter nizke cene je naše geslo!

Kadarkoli kaj kupujete nikdar ne pozabite na geslo: Svoji k svojim! Vsem se priporočam v naklonjenost!
E. RESMAN
SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI.
420 Pierce Street
EVELETH, MINN.

LOUIS STRITAR
2018 WEST 21st PLACE
Prevaža pohištva — preme — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!
Phone Roosevelt: 8221

GORIŠKA MATICA.

Od Goriške Matice iz Gorice smo sprejeli dopis, v katerem nas prosi sodelovanja pri nabiranju naročnikov za knjige, katere bo izdala za leto 1925. Goriška Matica je slična Mohorjevi družbi in bo izdala za prihodnje leto 4 knjige in sicer:

1. VELIKI KOLEDAR z raznimi leposlovnimi in poučnimi članki.
2. ZADNJI DNEVI OGLEJA. Zgodovinska velezanimiva povest, spisal Lukovič Carli.
3. MLADA ZORA. Izbor narodnih pripovednih pesmi Priradil France Bevk.
4. ŽIVOTOPIS SV. FRANČIŠKA KSAVERSKEGA, ki je nesel luč krščanske vere med Kitajce in Japonce.

CENA ZA VSE 4 KNJIGE \$1.00.

Mi z veseljem sprejememo poverjenišvo za to družbo in vsem Slovencem širom Amerike toplo priporočamo te knjige. Zanimale bodo gotovo v prvi vrsti naše rojake iz zasedenega zemlja, ker se tam tiskajo, zanimale pa bodo tudi vse ostale rojake, ki čutijo z ubogimi zaslužjenimi brati, kateri se nahajajo pod italijanskim jarmom. S tem namreč, da podpiramo in naročimo slovenske knjige iz zasedenega ozemlja, podpiramo slovensko narodno idejo in dejansko pomagamo bojevati boj proti italijanskemu nasilju. Našim bratom iz tužne Primorske bo gotovo v veliko tolažbo zavest, da jih ne pozabimo in jim po moči tudi dejansko pomagamo. Bratje Primorci, naročite si knjige iz domovine. Slovenci, podpirajte zaslužjene brate.

Vsa naročila moramo odposlati na pristojno mesto do 1. julija. Zato prosimo vse one, ki žele naročiti gori imenovane knjige, da to store takoj.

Naročila sprejema poverjenišvo "Goriške Matice"

KNJIGARNA EDINOST

1849 W. 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Za gospodinje.

Vsaka dobra gospodinja si čez poletje nabavi zalogo konserviranega sadja in zelenjave, da ima po zimi vedno kaj dati na mizo, ko pridejo obiski. Vsako sadje in zelenjava je v svoji sezoni zelo poceni in varčna gospodinja zna uporabiti priliko, da prihrani denar. Domače konservirano (vkuhano) sadje in zelenjava je okusnejše in ceneje, nego kupljeno v baksah!

Ker pa nožena izmed nas ni bila rojena, kuharica, se je treba tega proučiti. Iz angleških knjig naše gospodinje ne morejo veliko posneti, ker večinoma jezika ne razumejo dovolj. Tu pa jim jako prav pride slovenska knjiga, "Sadje v gospodinjsstvu," katero je spisal M. Humeč, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani. Knjiga je pisana preprosto, in razumljivo in jo našim gospodinjam toplo priporočamo. Knjiga ima tudi 13 barvanih in 42 navadnih slik. Cena 75c.

Naroča se v

KNJIGARNA EDINOST

1849 West 22nd Street. Chicago, Ill.

Za splošno kuho priporočamo:

Malo ali Varčno kuharico, cena.....\$1.00
Veliko ali Slovensko kuharico, cena.....\$4.00

Kovall & Sons

ELY, MINN.

Trgovina z vsakovrstnim mešanim blagom.

V naši trgovini dobite vsakovrstno blago, ki se da dobiti v DRY-GOODS-STORE trgovini. — V zalogi imamo vedno najboljše vrste grocerijo in meso. — Rojakom se najtolpleje priporočamo v naklonjenost!

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

Johnu Gornik

SLOVENSKO TRGOVIN AZ OBLEKAMI IN KROJAČNICA.

6217 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

SOŠKI ČRNOŠOLEC

MLADI GOZDAR

Izviran roman.

Tu je v hipu nehala govoriti, ker izza ograje ob potu se je prikazal visok, močan mladenič, Podlesnikov Tine, najstarejši sin, precej premožnega kmeta v Prelazju. Prvi mah, ki mu je začel vprav malo hitreje poganjati pod nosom, je kazal, da mora biti mladenič blizu v dvajsetem letu. Stare vsevedne mamice so si pošepetavale pri svojih tajnih sestankih na uho, da pogleduje ta Tine Podlesnikov rad za Zagričarjevo Milko. Vrh tega so uganile pa še z diplomatsko bistroumnostjo, da ne bosta Tine in Milka kar tako z lepa še mož in žena.

"Je-li pretežko breme, ka-li, Milka, ker praviš, da si šibka?" ogovoril jo je Tine, ki je bil ujel njen zadnje besede ter mislil, da so veljale bremenu detelje.

"Kaj mi bo pretežko, saj nisem naložila še ničesar?" odgovorila je Milka hladno.

"Hencaj, kako si osorna danes!"

"Nihče ni rad, ako ga kdo moti pri delu," odrezala se je kratko Milka, ko je videla, da je stopil Tine za korak bliže.

"No, no, ti bodeča rožica! — Govorila bi lahko malo lepše z mano, saj nisem cigan, ki prosi slanine."

"Vem, da nisi, a jaz imam delo."

"Danes se ti pa res mudi z delom. — Ne smem te več nadlegovati. — Z Bogom, Milka!"

"Z Bogom!" odzdravila je Milka hladno kot poprej in začela nakladati našeto deteljo v jerbas, katerega je potem zadela na glavo in nesla domov. Prišedši v hišo, je odložila jerbas v kot k peči ter stopila k ognjišču. A kako je ostrmelala ko je zagledala na klopi ob ognjišču Toneta Severja.

"Kaj pa delaš sam tukaj, Tone?"

"Solnce mi vzhaja, ko te vidim, dete Adamovo!" vzklikne Sever ter pristavi važno: "Stopi bliže in poglej tu mojo dlan. — Ali vidiš kaj na njej?"

"Seveda vidim," odvrne s šegavim nasmehom Milka.

"Kaj pa vidiš?"

"No, kaj drugega nego dlan?!"

"Milka, tvoje oči preprega še mrena mladostne neizkušnosti, zato ne vidiš, kar vidim jaz. — Glej, tu je pisano, da nosiš ti v srcu skrivnost, katero se bojiš razodeti," razlaga Tone in gleda nepremično in resno v dlan.

"Blodi se ti menda, Tone!" zasmeje se Milka, kakor bi bile Tonetove besede res popolnem prazne.

"He . . . h . . . dekle! Norec sem, a mnogo vem, kar je drugim skrito. — Glej, tvoje srce je mojim očem tako odkrito, kakor ta dlan. Ti si zardela nekoč pred cerkvijo, ko si ugledala nekega mladeniča. — Rdečica pomeni ljubezen."

"Ne daj Bog, da bi bilo vedno res, kar praviš! — Količkrat človek zardi, ne da bi se mu niti sanjalo o ljubezni," pomaga si Milka iz vidne zadrege.

"Hej, ti tajiš, a izdaja te rdečica na licih." Nato umolkne Sever za trenotek; a kmalu stopi pred Milko z nenadnim vprašanjem:

"Poznaš-li novega gozdarja?"

Milka ne odgovori besediče, skrrije obraz mej dlani in

zače jokaje prositi Severja, naj ne pove tega nikomur. "Molčal bom kot grob. — Povem ti pa vrhu tega še, da vidi tudi moj gospodar rad bahko županovo Milko. Večkrat, ko sva se o čem pogovarjala, napeljal je kar nenadoma pogovor na-te ter me izpraševal o tebi in o vaši hiši. To pomeni nekaj."

Milka molči: veselje in bojazen se bojujeta v njenem srcu. Sever jo gleda nekoliko časa, potem pa reče:

"Izvedela si menda dovolj, Milka. Vidiš, tudi norec ve nekaj. — Pozdravi očeta, mater in Jožka, ko se vrnejo zvečer s polja. Z Bogom!" In, kakor bi pihnil je izginil Sever skozi vrata. Milka je stala še nekoliko časa nepremično na istem mestu, potem je pa šla vsa zamišljena v svojo sobico. Bog vedi, kaj je tam premišljevala . . .

VII.

"Pomlad je tu, družice ni, ženiti se bo treba! . . ."

Ant. Hribar.

Sever ni šel domov po krajši stezi, vodeči čez potok k studencu, ampak po kolovozu nizdol skozi selo. Mudilo se mu ni, ker korakal je počasi. Sem pa tje je postal malo, kakor bi nekaj preudarjal. Komaj je bil prišel dober lučaj ven iz sela, kar ga sreča star, razcapan človek. Glava mu tiči do ušes pod velikim rjavim klobukom, na katerem je najmanj za tri obele maščobe. Neznaneč je močno nagubančenega in zagorelega obraza, iz čigar sredine mu strči dolgos višnjevje barve, — zanesljiva priča, da ni njegov zanjčasni gospodar nič kaj slabo sporazumljen z ono "duhovito" pijačo, katero je izumil človek le zato, da bi privezal pameti jezik, ko ne bi hotel, da bi ga rabila. — Na upogonjenem hrbtu mu počiva stara, natlačena vreča. O hlačah njegovih, priznati moramo pa odkritosrečno in nepristransko, da takih ne dobiš kar tako za počen groš, ker so popolnem — prozorne. Črevlji so mu pa taki, da bi se smilili v srce vsakomur, ki ima le količjak človeškega v sebi ali na sebi; ker revčki zevajo tako, kakor ne bi bili jedli že cele kvatre. Vem, da je že uganil bistroumni bralec, da ima pred seboj pristaša one po vsem svetu razkropljene bratovščine, ki roma s prazno malhko in kislim obrazom od praga do praga, od vasi do vasi.

Bil je to Kozmek Mrak, glavni berač v celem županstvu. Motil bi se pa jako, kdor bi mislil, da ni imel Mrak lastne strehe. Bival je namreč v Prelazju v slamnati kolibi, ki ni imela druge prednosti nego to, da je bila v vasi najmanjša. Podedoval jo je po svojih starih, ki so bili — ako smem verjeti kroniki — istotako vpisani v malhorsko bratovščino. Mrak je bil torej berač stare korenine. Najvažnejše je pa za nas to, da je bil našemu Severju iskren prijatelj. Prav radi tega ga bo srečal čestiti bralec večkrat v teku te povesti.

"Hoho, Tone, kod te nosi slana, da te ni bilo tako dolgo ne na nebu ne na zemlji?" zakliče Kozmek že od daleč Severju.

"Kod nosi pa tebe šment, ako bi se smelo vedeti?"

"Ha . . . ha, šment — šment nosi! Lahko vprašaš sedaj, ko si se prelevil v gospoda. — Kaj sva ti sedaj jaz in moja koliba!"

IZ JUGOSLAVIJE.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Marko Trifković, da sestavi koncentracijsko vlado. Trifković se je lotil poverjene mu naloge. Po njegovem načrtu bi imele stopiti v koncentracijsko vlado vse tiste parlamentarne skupine, ki se zavežejo, da bodo delovale na podlagi vidovdanske ustave in prekinile vsak stik z Radičem.

Opozicijski blok je pokazal dobro voljo, pripravljen je bil stopiti v koncentracijsko vlado pod temi le pogoj: iz koncentracijske vlade se imajo izključiti vse tiste skupine in posamezniki, ki so proti iskrenemu sporazumu med Srbi, Hrvati in Slovenci. Tu so imeli v mislih posebno Pašiča in Pribičevića. Pred sodišče se imajo postaviti brez ozira na strankarsko pripadnost vsi, ki jih javno mnenje obdoljuje, da so izvajali korupcijo v naši državi ali jo podpirali. Ko je vzel Trifković izjavo opozicije na znanje, je vrnil kroni mandat. Nato so se pojavili glasovi o uradniški vladi z vojvodo Stjepanom Stepanovičem na čelu. Ta vlada naj bi izvedla svobodne volitve in nato izročila vodstvo države parlamentarno izvoljeni vladi. Ta kombinacija je pa bila le skromna želja nekaterih, kajti 16. maja je dobil načelnik opozicijskega bloka Ljuba Davidović nalogo, da sestavi poslovno koncentracijsko vlado. Opozicija je bila zmage gotova, ker sicer bi ne bila že naprej določila kandidatov za ministrska mesta.

Toda v usodepolnem trenutku je krona prekrizala opoziciji račune. Davidović je postavil zahtevi močno poslovno koncentracijsko vlado in po odobritvi ostalih hrvatskih mandatov bi bil Davidović razpolagal z znatno večino. To je Davidović tudi kralju povedal v obraz. Tedaj pa se je zgodilo nekaj, kar je pokazalo vlado in dvorno kliko v vsej njeni nagoti. Na Davidovičeva pojasnila je namreč kralj odgovoril, "da se mu zahvaljuje za trud, da pa vsled Radičevega proglasa in premalega števila Srbov v njegovi vladi ne more pristati na to, da bi vlado podpirali Radičevci." Ker torej v Davidovičevi vladi ni bilo radikalov, je kralj pokazal karte in javno dokumentiral, da je samo slepo orodje v rokah radikalov, oziroma srbskih hegemonistov. Še isti dan je belgrajski dopisnik tržaške "Edinosti" pisal: "Ves potek sedanje krize je pokazal objektivnemu opazovalcu samo eno, da ima Jugoslavija dobrega kralja in pa slabe stranke. Zakaj vse, kar je bilo mogoče, je storil kralj, da se stranke sporazumejo za močno in vsakemu narodu koristno vlado, in vse, kar je bilo mogoče, so storile stranke, da prekristno kraljevo namero preprečijo." Toda vse, kar se je vršilo na dvoru, je bil samo pesek v oči. Danes uvidevajo vsi, ki so le količjak dobre volje, da je bila vsa sedanja 40-dnevna državna kriza komedija, ki ji v zgodovini ni kmalu dobiti podobne. Na zunaj je krona dan za dnem poudarjala, da hoče poslovno vlado, ki bi res delala za državo in ljudstvo,

za kulisami so pa imeli zagotovilo od najvišjega mesta Pašič in njegovi trabantje. Zato ni čuda, če je začel po zadnjih dogodkih v parlamentu podati ugled kralja in če so začeli objektivni in rodoljubni ljudje godrnjati čez naš parlamentarizem.

Prav tako je zanimivo tudi dejstvo, da niso bile pri reševanju zadnje vladne krize odločilne samo naše notranje razmere, ampak da so igrali važno vlogo tudi zunanje politični oziri. Za Pašičevo vlado so se potegovali tudi naši zavezniki in sosedje — Francozi, Rumuni in Italijani. Ni zastoj pregovor: gliha vkup štriha! Vsi ti bratci že dobro vedo, zakaj se ravno za Pašiča vlečejo. "Avtonomist" z dne 23. maja upravičeno dostavlja:

"To vmešavanje tujcev v naše domače razmere pa ponovno dokazuje, da mi še zdavnaj nismo samostojna in neodvisna država, ampak smo še vedno bojišče, na katerem se bore tuje sile brez nas. Tak država pa ni država."

Višek smešnosti in komedijantstva pa je dosegla krona in pod njeno zaščito stoječa Pašič-Pribičevićeva diktatura dne 27. maja. V narodni skupščini je bilo na dnevnem redu overovljenje še ostalih Radičevih mandatov. Ko je bila po nekaterih običajnih prekanjih verifikacija skoro soglasno sprejeta je proti vsemu pričakovanju potegnil Pašič iz žepa kraljevo pismo, je prečital in odgodil zasedanje skupščine do 20. oktobra. Pašič je to storil zato, ker je po sprejetju vseh hrvatskih mandatov vlada očitno prišla v manjšino. To pa je seveda nov nepostaven in protizakonit čin ali kakor pravijo — udar na temelje ustave. Krona in Pašič sta z zaključitvijo parlamenta pokazala, da ne smatrata narodne skupščine za edino in vrhovno zakonodajno telo v državi, marveč da jo smatrata sebi podrejeno. S preziranjem pretežne večine parlamenta se od najvišjega mesta prezira tudi večina državljanov, na katerih ramah sloni država.

In tako ni dolgotrajna notranja kriza še rešena. Z zopetno izročitvijo vlade Pašiču je kralj krizo samo zavlekel, ne pa rešil. In prav zato tudi spor med Srbi, Hrvati in Slovenci še zdavnaj ni rešen. V tem sporu pa tiči jedro velike državne krize, ki se vleče že od početka naše mlade države. Zato moramo biti še vedno pripravljene na nove, morebiti še hujske boje in na nove žrtve. Opozicija se pripravljaja na nov boj in kako se bo ta razvijal, Vam bom poročal v prihodnjem pismu.

Banditje odnesli \$2,800.

Chicago. — Trije avto banditje so napadli John McCarthyja, blagajnika Watson Co. izdelovalca strešnega materiala na 5333 S. Western ave. ter ga oropali za \$2,800. Napad je gledalo več uslužbencev tvrdke, a niso mogli nič pomagati.

ŠIRITE LIST EDINOST

DR. SV. CIRILA IN METODA
Štev. 18. S. D. Z.

V društvo se sprejmejo člani od 16. do 55. leta starosti. Zavarujete se lahko za \$150, \$300, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000 posmrtnine.

Za Bolniško podporo se lahko zavarujete za \$7.00 ali \$14.00 na teden. V društvo lahko vpišete tudi svoje otroke od 1. do 16. leta starosti.

Za nadaljnja pojasnila se obrnite na društveni odbor. Društvo zberuje vsako 3. nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v Knausovi mali dvorani. Predsednik Anton Strniša 100- E-72nd Pl.

Podpredsednik, John Terček
Tajnik, John Widervol 1153 E-61st St.

Zapisnikar, Frank Merhar.
Blagajnik, Josef Zakrajšek St.

Nadzorniki: Josef Zakrajšek ml., Anton Widervol st., Josef Matencič.

Zdravnik, Dr. J. M. Seliškar.
Zastavonoša, John Jerman.
Redar, John Peterlin.

"Šur Majk!"

KARKOLI SE DA TISKATI IN KARKOLI NAREDIJO KJE DRUGJE, TO NAREDIMO TUDI MI!" TO SO BESEDE NAŠIH TISKARJEV.

Naša Tiskarna

izdeluje tiskarska dela lično in točno. Že na stotine slovenskih in hrvatskih društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še Vas?

Vsem cenjenim društvam se priporočamo, za vsakovrstne tiskovine, kot pisemski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, trgovcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potrebujejo kako tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo vsakomur!

TRGOVCI IN OBRITNIKI

ALI ŽE VESTE?

da ni businessa, če se ne oglaš. Kako naj ljudje pridejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem oziru lista

EDINOST

ki zahaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsek katoliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je vseučno. Poskusite in prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi cenjenim društvom, da se ob priliki prireditve spomnijo na naš list in objavijo v njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil.

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVNO DRUŽBO EDINOST

1849 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

Skupno potovanje v Jugoslavijo.

Na 2. julija odpotuje iz New Yorka večje število Slovencev v domovino in sicer na splošno priljubljenem parniku "francoške linije" Paris. Za te potnike bodo na parniku preskrbljene posebne ugodnosti. In ob tej priliki bo potoval v domovino tudi uradnik naše tvrdke, ki bo radevolje šel potnikom na roke v vseh ozirih, ter še z njimi prav do Ljubljane. Vsi rojaki, ki so namenjeni v stari kraj v prihodnjih mesecih, so vabljeni da se pridružijo tej skupini. Za vsa tozavedna pojasnila se obrnite na

Slovensko Banko
ZAKRAJSEK & CESARK

70 — Ninth Ave. New York, N. Y.

DOSTAVEK: — Istotako se obrnite na omenjeno tvrdko v slučaju, da ste namenjeni dobiti, kako osebo iz starega kraja, in vselej, kadar hočete poslati denar v stari kraj, bodisi že v dinarjih ali dolarjih, in gotovo boste najbolje postreženi.

Električni dar za neveste!

Za junijske neveste ne dobiti lepšega daru kot:
Električni "Chaner"
Električni "Percolator"
Električni "Peglezen" (Iron)
Električni "Pomivalnik"
Električni "Toaster"
Električna "Boudair lamp"

Vse to dobiti pri nas po primernih nizkih cenah. Pridite k nam in oglejte si naše zaloge.

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.

2049 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Pošiljamo blago tudi izven Chicage. Pišite po naš cenik.